

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Фауст» Гете. Коментар

вибіркова

Освітньо-професійна програма Зарубіжна література та теорія літератури

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Розробник: доктор філологічних наук, професор, професор кафедри зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології **Петро Васильович Рихло**;

Профайл викладача (-ів) http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=286

Контактний тел. 0953595720

Е-mail: p.rychlo@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2965>

Консультації

Очні консультації: **вівторок 16:10-17:30**,

Онлайн-консультації: **понеділок 14:40-16:00**

Очні консультації за попередньою домовленістю:
понеділок та вівторок з 14.30 до 15.30.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Трагедія Й. В. Гете «Фауст» належить до найвеличніших витворів німецького письменства. У світовій літературі небагато творів, які були б насичені такою універсальною проблематикою й демонстрували таке розмаїття художніх форм, як трагедія Гете. Детальне ознайомлення з цим твором є необхідною передумовою успішного викладання німецької літератури в середній школі, тому знання тексту трагедії Гете та критичної літератури про цей твір належить до освітнього канону викладача зарубіжної літератури в школі.

2. Мета навчальної дисципліни:

Мета навчального курсу полягає в поглибленому ознайомленні студентів з безсмертним твором німецького поета Йоганна Вольфганга Гете. В курсі широко застосовується метод „пильного” читання, коли трагедія Гете читається сцена за сценою з детальним коментарем, історико-літературними, філософськими експлікаціями.

Трагедія Гете «Фауст» являє собою дуже складне і густе плетиво інтертекстуальних зв'язків, вона ввібрала в себе все багатство розвитку світової культури. Поглиблене знання тексту трагедії та різних її інтерпретацій можуть бути своєрідною матрицею і ключем до аналізу багатьох інших творів світової літератури, що засновані на легенді про Фауста та написані за мотивами трагедії Гете.

3. Завдання

Відповідно до поставленої мети впливають конкретні завдання даного навчального курсу:

- детально ознайомитися із задумом та творчою історією твору Гете.
- опрацювати текст трагедії у всіх її складниках, включно з доволі герметичною другою частиною твору.
- глибоко проникнути в ідейний зміст трагедії, визначити тематику та проблематику окремих епізодів і сцен.
- охарактеризувати основних персонажів трагедії.
- визначити гуманістичне, морально-етичне, філософське підґрунтя трагедії.
- проаналізувати особливості художнього методу і стилю твору.

4. Пререквізити. Теорія літератури, історія літератури, філософія, історія, культурологія, психологія.

5. Результати навчання

знати в деталях повний текст трагедії Гете.

вміти орієнтуватися в сюжетних перипетіях трагедії Гете, глибоко аналізувати філософський зміст твору, його образну систему, стилістичні особливості, інтертекстуальні підтексти, розуміти сутність античних епізодів другої частини трагедії, мотиви невтомних пошуків Фауста сенсу людського буття.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	6	1	4	120	16	16			82	6	залік
Заочна	6	1	4	120	4	4			106	6	залік

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Формування задуму «Фауста». Композиційне обрамлення трагедії. Сюжет, образи та ідейний зміст «Фауста»-1.											
Тема 1. Передумови виникнення й формування задуму „Фауста”	15	2	2		0,75	10,25	10	0,5	0,5		0,5	9
Тема 2. Композиційне Обрамлення «Фауста». Посвята і прологи.	15	2	2		0,75	10,25	10	0,5	0,5		0,5	9
Тема 3. «Фауст- 1». Духовна криза Фауста.	15	2	2		0,75	10,25	10	0,5	0,5		0,5	9
Тема 4. «Фауст- 1». Земні спокуси Фауста. Фауст і Маргарита	15	2	2		0,75	10,25	10	0,5	0,5		0,5	9
Разом за ЗМ1	60	8	8		3	41	40	2	2		2	36
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Філософський зміст другої частини трагедії як зображення макросвіту. Сенси пошуків Фаустом смислу життя.											
Тема 1. Зображення макросвіту: Фауст при імператорському дворі.	12	1	2		0,6	8,2	16	1	1		0,8	14
Тема 2. Епізоди з Геленою як пошуки ідеалу краси.	12	2	1		0,6	8,2	16	0,25	0,25		0,8	14
Тема 3. Проблема штучної людини у «Фаусті» Гете.	12	1	1		0,6	8,2	16	0,25	0,25		0,8	14
Тема 4. Класична Вальпуржина ніч як екскурс в античну міфологію та функція даних	12	2	2		0,6	8,2	16	0,25	0,25		0,8	14

епізодів у загальному задумі й структурі трагедії Гете.												
Тема 5. Реалізація утопії Фауста про щасливе людське суспільство.	12	2	2		0,6	8,2	16	0,25	0,25		0,8	14
Разом за ЗМ 2	60	8	8		3	41	80	2	2		4	70
Усього годин	120	16	16		6	82	120	4	4		6	106

3.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	Композиційне обрамлення трагедії Гете «Фауст»
2	Зображення духовної кризи Фауста
3	Земні спокуси Фауста як пошуки сенсу людського буття
4	Фауст і Маргарита
5	Зображення макросвіту в трагедії Гете.
6	Античні епізоди трагедії Гете, їхня функція в загальному задумі та структурі твору.
7	Реалізація утопії Фауста про щасливе людське суспільство.

3.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Укладання короткого словника афоризмів трагедії Гете.
2	Укладання короткого словника міфологічних фігур та образів трагедії Гете.
3	Підготовка рефератів з проблематики курсу.
4	Стилістичний аналіз тексту трагедії.

3.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Читання тексту трагедії Гете «Фауст», частина I
2	Читання тексту трагедії Гете «Фауст», частина II
3	Опрацювання монографії Б.Б. Шалагінова „Фауст” Й.В.Гете. Містерія. Міф. Утопія. До проблеми духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі 18-19 ст.
4	Укладання словничка афоризмів трагедії Гете «Фауст»
5	Укладання короткого словничка міфологічних персонажів трагедії Гете «Фауст»
6	Основна проблематика першої частини трагедії
7	Основна проблематика другої частини трагедії

4. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні та командні, дослідницько-творчі проекти);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
6	7	7	7	6	7	6	7	7		

T1, T2 ... T 10 – теми змістових модулів.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Абрамович С.Д. Світова фаустиана. – Чернівці, 1992.
2. Аникст А. Творческий путь Гете. – М. : Худож. литература, 1986.
3. Аникст А. А. Гете и Фауст. От замысла к свершению. – М.: Книга, 1983.
4. Аникст. А. А. Фауст Гете. Литературный комментарий. – М.: Просвещение, 1979.
5. Аствацатуров А. Г. Поэзия. Философия. Игра. :Герменевтическое исследование творчества И. В. Гете, Ф. Шиллера, В. А. Моцарта, Ф. Ницше. – СПб.: Геликон Плюс, 2010. – 496 с.
6. Вильмонт Н. Гете: Критико-биографический очерк. – М.: ГИХЛ, 1951.
7. Жирмунский В.М. Гете в русской литературе. Ленинград: Изд-во «Наука», 1977. – 558 с.
8. Кемпер Д. Гёте и проблема в культуре эпохи модерна /Пер. с нем. изд. Dirk Kemper. Ineffabile. Goethe und die Individualitätsproblematik der Moderne. München: Wilhelm Fink Verlag, 2004. XIV, 496 S. / [Пер. А. И. Жеребина]/ – М.: Языки славянской культуры, 2009. – 384 с.
9. Конради О.К. Гете. Жизнь и творчество. – Т. 1-2. – М.: Радуга, 1987.
10. Легенда о докторе Фаусте. – М.-Л.: Наука, 1978.
11. Миримский М. Статьи о классиках. – М.: Худож. лит., 1966. – 251 с. (Дефо, Вольтер, Гете, Гофман, Гейне, Г. Манн, нем. поэты 1848 года.)
12. Нямцу А. Русская фаустиана: Учебное пособие. – Черновцы: Рута, 2009.
13. Нямцу А. Е. Иуда Искарот и другие: Учеб. пособие. – Черновцы: Рута, 2004. – 88 с.
14. Нямцу А. Е. Современная фантастика (проблемы теории): Учеб. пособие. – Черновцы: Рута, 2004. – 80 с.
15. Перехватов В. Новое в жизни – новое в литературе. В. Скиба – Фауст – Мефистофель, сделки не будет / Иностранная литература. – № 10, октябрь 1973. – С. 248-254.
16. Тихомиров В. Н. Традиции Гете в повести Тургенева «Фауст»// Вопросы русской литературы / ред. М. А. Назарок и др. – Львов : Изд-во Львов. ун-та, 1977. – Вып. 1 (29). – С. 92-99.
17. Фауст: трагедія / Йоганн-Вольфганг фон Гете; з нім. Пер. М. Лукаш; післямова Вадима Скуратівського; статті Л. Первомайського, Л. Копелева, Л. Череватенка. – К.: Вид-во Жупанського, 2013. – 629 с.
18. Федоров Н. Ф. «Фауст» Гете и народная легенда о Фаусте. Контекст. 1975. – М.: Наука, 1977. – С. 315-336.
19. Шалагінов Б. Б. „Фауст” Й.В. Гете. Містерія. Міф. Утопія. До проблеми духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі 18-19 ст. Монографія. – К.: Вежа, 2002.
20. Шалагінов Б. Б. Шлях Гете. Життя. Філософія. Творчість. – Харків: Ранок; Веста, 2003.
21. Шалагінов Б. Б. Класики і романтики : штудії з історії німецької літератури XVII-XVIII століть. – К. : Вид. дім. „Києво-Могилянська академія”, 2013. – 440 с.

5.2. Допоміжна

1. Біблія і культура: Зб. наук. статей. Вип. 11 / За ред. А.Є. Нямцу. – Чернівці: Рута, 2009. – 278 с.

- 2.Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті литаври, 2001.
- 3.Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ „Академія”, 1997.
- 4.Нямцу А.Е. Основы теории традиционных сюжетов. – Черновцы: Рута, 2003. – 80 с.
- 5.Рихло П.В. Наскрізні сюжети і образи в літературах Європи. – Чернівці; Київ: Бібліотека газети "Зарубіжна література", 1998. – 64 с. (в співавторстві)
- 6.Традиційні сюжети та образи: Колективна монографія / А. Р. Волков, В. В. Курилик, О. В. Бойченко, П. В. Рихло, Ю .І. Попов. – Чернівці: Місто, 2004.
- 7.Червинская О. В. Интертекстуальный диалог Ф. М. Достоевского с „Фаустом” Й. В. Гете („Сон смешного человека”) // Питання літературознавства : науковий збірник / гол. ред. О. В. Червінська. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – Вип. 86. – С. 255–269.
- 8.Шалагінов Б. Німецький романтизм і містичне // Поетика містичного : [колективна монографія] / упорядк. О. Червінської. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – С. 117-161.
- 9.Friedrich Theodor. Goethes „Faust“ erläutert. – Leipzig: Verlag Philipp Reclam jun., 1956.

6. Інформаційні ресурси

<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/3354>
<https://studfiles.net/preview/5539426/page:9/>